UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Caput III. De Timotheo, Agapio, Thecla & aliis octo martyribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

Caput III.

De Timotheo, Agapio, Thecla & aliis octo martyribus.

Δευτέρου δ' ἔτους διαλαβόντος, καὶ δὴ σφοδρότερον ἐπιταθέντος τοῦ καθ' ἡμῶν πολέμου, τῆς ἐπαρχίας ἡγουμένου τηνικάδε Οὐρβανοῦ, γραμμάτων τούτῳ πρῶτον βασιλικῶν πεφοιτηκότων, ἐν οἷς καθολικῷ προστάγματι πάντας πανδημεὶ τοὺς κατὰ πόλιν θύειν τε καὶ σπένδειν τοῖς εἰδώλοις ἐκελεύετο, Τιμόθεος ἐν Γάζῃ πόλει τῆς Παλαιστίνης μυρίας ἀνατλὰς βασάνους. ἐπὶ πάσαις λεπτῷ καὶ μαλθακῷ πυρὶ παραδοθείς, δοκιμὴν γνησιωτάτην τῆς περὶ τὸ θεῖον γνησιωτάτης εὐσεβείας διὰ τῆς πρὸς πάντα ὑπομονῆς παρασχών, τὸν τῶν ἱερονίκων τῆς θεοσεβείας ἀθλητῶν στέφανον ἀπηνέγκατο. τούτῳ δ' ἅμα γενναιοτάτην ἔνστασιν ἐπιδειξάμενοι Ἀγάπιος καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Θέκλα, θηρίοις εἰς βορὰν κατεδικάσθησαν. τὰ ἐπὶ τούτοις τίς ἰδὼν οὐκ ἐθαύμασεν, ἢ καὶ ἀκοῇ μαθὼν οὐκ ἐξεπλάγη; πάνδημον γάρ τοι τῶν ἐθνῶν ἑορτὴν καὶ συνήθεις θέας ἀγόντων. μετὰ τῶν ἄλλως αὐτοῖς σπουδαζομένων, καὶ τοὺς ἀρτίως θηρίοις κατακριθέντας, πολὺς ἦν ὁ λόγος ἐπιδείξασθαι τὸν ἀγῶνα. αὐξούσης δῆτα καὶ πλεοναζούσης παρὰ πᾶσι τῆς φήμης, νεανίαι τὸν ἀριθμὸν ἕξ. ὧν ὁ μὲν Ποντικὸς τὸ γένος ἦν, ὄνομα Τιμόλαος· ὁ δ' ἐκ Τριπόλεως τῆς Φοινίκης, Διονύσιος ἐκαλεῖτο. ἕτερος δ' αὐτῶν τῆς ἐν Διοσπόλει παροικίας ὑποδιάκονος, Ῥωμύλος ἦν καὶ τούτῳ προσηγορία. δύο τε ἐπὶ τούτοις Αἰγύπτιοι, Πάησις καὶ Ἀλέξανδρος. καὶ ἄλλος τούτῳ συνώνυμος Ἀλέξανδρος τῶν ἀπὸ Γάζης. ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον οὖν ἀνιέναι μέλλοντι τῷ Οὐρβανῷ, ἐνδήσαντες πρότερον τὰς αὐτῶν χεῖρας, ὡς ἂν τὴν ἄγαν σημήνειαν περὶ τὸ μαρτύριον προθυμίαν, δρομαῖοι προσίασι, χριστιανοὺς σφᾶς ὁμολογοῦντες. διά τε τῆς πρὸς πάντα τὰ δεινὰ παρατάξεως, ὅτι μηδὲ τὰς τῶν θηρίων ἐπιβολὰς οἱ τὴν εἰς τὸν τῶν ὅλων Θεὸν εὐσέβειαν αὐχοῦντες καταπεπλήχασιν, ἐπιδεικνύμενοι. αὐτίκα μὲν εἰς οὐ τὴν τυχοῦσαν κατάπληξιν αὐτόν τε τὸν ἄρχοντα καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν καταστήσαντες, δεσμωτηρίῳ καθείργνυνται. μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας θύειν αὐτοῖς

A Secundo dehinc anno, cùm perſecutionis adverſus nos furor vehementiùs incaluiſſet, Urbano tunc provinciam regente, primùm Imperatoris miſſæ ſunt literæ, quibus generali præcepto jubebatur ut omnes ubique locorum ac gentium, publicè idolis ſacrificia ac libationes offerrent. Quo tempore Timotheus apud Gazam urbem Palæſtinæ innumera perpeſſus tormenta, tandem tenui ac lento igne conſumptus; cùm ſinceræ erga Deum pietatis luculentiſſimum ſpecimen edidiſſet, conſtanti in omnibus tolerantia, coronam martyrii reportavit. Agapius quoque & Thecla priſcæ illi cognominis, B cùm unà cum ſupradicto Timotheo ingentem animi conſtantiam oſtendiſſent, damnati ſunt ad beſtias. Ea verò quæ poſtea ſubſecuta ſunt, quis tandem non admiratus eſt cum videret, aut ſtupore non perculſus eſt cùm auditu acciperet? Nam cùm Gentiles publicam ſolemnitatem & conſueta ſpectacula celebrarent, ingens omnium rumor erat, præter ceteros quos illi maximo favore proſequebantur, etiam Chriſtianos illos qui nuper damnati fuerant, cum beſtiis pugnaturos. Cumq; hujus rei fama paſſim apud C omnes increbreſceret, adoleſcentes numero ſex, quorum unus natione Ponticus Timolaus vocabatur; alter Tripoli Phœnices urbe oriundus erat, Dionyſius nomine; tertius Dioſpolitanæ Eccleſiæ Subdiaconus Romulus dicebatur; poſthos Ægyptii duo Pauſis & Alexander; poſtremò alter priori illi cognominis Alexander Gaza oriundus: Hi, inquam, omnes colligatis prius manibus, ut ſe ad ſubeundum martyrium promptos ac paratos oſtenderent, contento curſu ad Urbanum qui tunc forte ad amphitheatrum profi- D ciſcebatur, advolarunt: ſe Chriſtianos eſſe confitentes, palàmque omnibus facientes præ fiducia animi adverſus cuncta diſcrimina confirmati, eos qui veri Dei cultum profitentur, ne beſtiarum quidem incurſus formidare. Ac protinus quidē cùm & Præſidem ipſum & eos qui adſtabant non mediocri admiratione perculiſſent, cuſtodiæ mancipati ſunt. Paucis autem poſt diebus,

cum alii duo ipſis accenſiti eſſent, quorum alter Agapius nomine, jamdudum ante illos varia tormenta perpeſſus multis confeſſionibus inclaruerat; alter nomine Dionyſius res ipſis ad corporis uſum neceſſarias ſubminiſtrabat: octo omnes uno eodemque die in urbe Cæſarea præciſis capitibus interierunt, die viceſima quarta menſis Dyſtri, hoc eſt, ante diem nonum Calendas Apriles. Per idem tempus duo Imperatores, quorum alter primum Imperii gradum, alter ſecundum ab eo locum obtinebat, depoſito imperiali cultu privatum habitum induerunt: & malè habere iterū cœpit Reſpublica. Nec multò poſt diſciſſo in partes Imperio Romano, bellum inexpiabile inter ipſos Romanos exarſit. Nec diſcidium ac tumultus qui poſtea ſubſecutus eſt, ante ſedari potuit, quàm per univerſum orbem Romanum pax Chriſtianis reddita eſſet. Nam ſimulatque ea pax quaſi lux quædam poſt obſcuræ ac tenebroſæ noctis caliginem cunctis affulſit, confeſtim Reſpublica Romana in priſtinam ſtabilitatem & concordiam ac quietem iterum reſtituta eſt; cunctis mutuam inter ſe benevolentiam quam à majoribus traditam acceperant, quaſi poſtliminio recuperantibus. Verùm hæc ſuo loco ac tempore uberiùs exponentur. Nunc narrationis noſtræ ſeriem proſequamur.

A ἄλλων καταλεγέντων, τοῦ μὲν καὶ πρὸ αὐτῶν
δειναῖς καὶ ποικίλαις ἤδη πρότερον καθ' ἑτέρας
ὁμολογίας ἐναθλήσαντος βασάνοις, Ἀγά-
πιος καὶ αὐτῷ ὄνομα ἦν. τοῦ δὲ τὰς τοῦ σώματος
αὐτοῖς χρείας διακονουμένου, ὄνομα δὲ καὶ τούτῳ
Διονύσιος. οἱ πάντες ὀκτὼ γενόμενοι τὸν ἀριθ-
μόν, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τὰς κεφαλὰς αὐτῆς ἐπ'
αὐτῆς Καισαρείας ἀποτέμνονται, Δύστρου μη-
νὸς ἡμέρᾳ τετράδι καὶ εἰκάδι, ἢ πρὸ ἐννέα Κα-
λανδῶν Ἀπριλλίων καὶ αὐτὴ οὖσα ἐτύγχανεν ἐν
B τούτῳ μεταβολή τις τῶν κρατούντων, αὐτοῦ δὴ τοῦ
πάντων ἀνωτάτω, καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν δευτέρου, ἐπὶ
τὸ ἰδιωτικὸν σχῆμα γίνεται. νοσεῖν τε αὐτῶν
ἄρχεται τὰ κοινά. μικρὸν δ' ὕστερον διαστά-
σης εἰς ἑαυτὴν τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, πόλεμος
ἄσπονδος εἰς αὐτοὺς ἐπεγείρεται. οὐ πρότερον
τε τὰ τῆς διαστάσεως καὶ τῶν ἐπὶ ταύτῃ θορύβων
καλάστασιν εἴληφεν, ἢ τὴν καθ' ἡμᾶς εἰρήνην
καθ' ὅλης πρυτανευθῆναι τῆς ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων
ἀρχὴν οἰκουμένης. ἅμα τε γὰρ αὕτη τοῖς πᾶσι
δίκην φωτὸς, ὡς ἂν ἐκ ζοφερᾶς καὶ σκοτεινοτά-
της νυκτὸς ἀνατέταλκε, καὶ αὖ πάλιν τὰ κοινὰ
τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας, αὖθις εὐσταθῆ καὶ φί-
C λια καὶ εἰρηναῖα ἦν, τὴν ἐκ προγόνων εἰς ἀλλή-
λους εὔνοιαν ἀπολαμβάνοντα. ἀλλὰ τούτων μὲν
κατὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν ἐντελέστερον
ἀποδώσομεν τὸν λόγον· νυνὶ δὲ ἐπὶ τὴν
ἑξῆς ἀπίωμεν ἀκολουθίαν.

Caput IV.

De Apphiano martyre.

MAximinus Cæſar ex eo tempore ad Imperium evectus, quaſi qui odii in Deum & impietatis ſibi innatæ inſignia oſtentare vellet, violentiùs quàm ſuperiores Principes perſecutioni noſtrorum incubuit. Cùm igitur omnes graviter perturbati hac illac diſpergerentur, & periculum effugere unuſquiſque omni ope laboraret, maximuſque tumultus cunctas provincias occupaſſet, qua tandem oratione divini amoris ardorem plenamque fiduciæ confeſſionem beati ac reverà innocentis oviculæ Apphiani martyris pro merito poterimus exponere? Qui quidem ad portas urbis Cæſareæ, admirabile exemplum ſinceræ erga verum Deum pietatis cunctis illius incolis ſpectandum præbuit;

ΜΑξιμῖνος Καῖσαρ αὐτόθεν ἐπὶ τὴν ἀρ-
χὴν παρελθὼν, ὥσπερ τῆς ἐμφύτου θεο-
εχθρίας αὐτοῦ καὶ δυσσεβείας τὰ σύμβολα τοῖς
D πᾶσιν ἐνδεικνύμενος, γεννικώτερον ἢ οἱ πρό-
σθεν τῷ καθ' ἡμῶν ἐπαπεδύετο διωγμῷ. πάν-
των δῆτα συγχύσεως οὐ μικρᾶς ἐπηωρημένης,
ἄλλων ἄλλοσε διασπειρομένων, διαδρᾶναι
τε τὸ δεινὸν, ἐπιμελὲς ποιουμένων, χαλε-
πῆς τε τὸ πᾶν ἐπεχούσης κινήσεως, τίς ἂν
ἐξαρκέσειεν ἡμῖν λόγος, εἰς τὴν ἐπαξίαν διήγη-
σιν τοῦ θείου ἔρωτος, καὶ παρρησίας τῆς εἰς Θεὸν
ὁμολογίας, τοῦ μακαρίου καὶ ὡς ἀληθῶς ἀμνοῦ
ἀκάκου, μάρτυρος Ἀπφιανοῦ φημι, τῶν πρὸ
πυλῶν ἐπὶ θεωρίαν ἅπασι τοῖς κατὰ Καισά-
ρειαν, θαυμαστὸν παράδειγμα τῆς εἰς τὸν μόνον
Θεὸν εὐσεβείας προβεβλημένου. εἰκοσιν ἔτη οὐδ'